

جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شىنچياڭدى جونگە سالۋ جالىپى جوباسىن تولق، دالمە ـ ۋدال دايەكتىلەندىرىپ، شىنچياڭنىڭ قوعام ورنىقىلىعى مەن باياندى تىنىشتىعىن كۇش سالا ىلگەرلەتۋ كەرەك

(ياسى 1 ـ بەتتە)

جالپىلاستىرۋ، زەرتتەۋ ـ تالقى قىمىلدارىن ۇدايىلانـ دىرا ورسىتەنىپ، باياندى تىنىشتىققا ساياتىن نەگىزـ دىك قىزمەتتەرگە كۇش سالۋ، كورنەكتى ماسەلەلەرـ دى شەشۋ، ولىقلىقتاردى تولقتاۋ، ەلسىز تۇستاردى تولقتاۋ جاعىنا كۇش سالۋ كەرەك.

ەكىنشى، قوعامدىق كەلەلى جاعايدىڭ ۇرتسى ورنىقىلىغىن، باياندى ورنىقىلىغىن ساقتاۋ كەرەك. ساقنىق دابىلىن ۇزاق قاقىپ، ۇنەمى ساق بولپ، سوتسىيالىستىك زاڭمەن جونگە سالۋ تۇىن بىيك ۇستاپ، زاڭمەن جونگە سالۋ رۇحىن اسـ قاققاتىپ، لاڭكەستىككە قارسى تۇرىپ، ورنىقتەـ لىقنى قورعاۋدىڭ زاڭمەن جونگە سالىنىۋىن، ۇدايىلانۋىن ىلگەرلەتەتپ، قوعامدىق جونگە سالۋ تاسلىنىدە جاڭالىق اشپ، ەادىس ـ شارالارـ دى ساپاللىاندىرىپ، شارانى دالمە ـ ەدال اتقاـ رىپ، بىرگە قۇراتىن، بىرگە جونگە سالاتىن، بىرگە يىگىلككە كەنەلەتنىن قوعامدىق جونگە سالۋ ارناسىن قالىپتاستىرۋ كەرەك.

ۇشىنشى، ۇلتىتار نىتىماعى كەلەلى جاعدايىن بەكەمدەۋ، دامىتۋ كەرەك. جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن مىقتاپ سومداۋدى نەگىزگى جەلى ەتىپ ۇلت قىزمەتىن ويداعىداي دىستەپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تاريىحن، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ كوپ نەگىزدى ىبر تۇلعالى ارناسىن زەرتتەۋدى كۇشەيدـ تىپ، شىنچياڭ ۇڭمىرنىڭ تاريىحن زەرتتەۋدى تەـ رەڭدەتەپ، ەر ۇلت بۇقاراسنىڭ تىلەكتىنە بەيمەدەـ لىپ مەملەكەتتە ىبر تۇتاس قولدانلانتىن ىتىل ـ جازۋ تاريىبىسەن كۇشەيتىپ، ”ۇلتىتار نىتىماعىنىڭ بەـ رەكەلى شاڭىراعى“ جانە ۇلتىتار نىتىماعى بىرلەسكەن دوستىق قىمىلن ۇرتىس ىشكەرلەي ورسىتەتپ، ەر ۇلت كادىرلارى مەن بۇقارانى ”ۇۇشنىڭ ىبرى ـ بىرىنىن ايرىلا الماۋ“ يدەيياسىن بەرىك ورنىتاۋعا، ”بەستى شىنايى مويىنداۋدى“ كۇشەيتۋگە جەتەكـ تەپ، ەر ۇلتنىڭ نىتىماقتاسا كۇرەس جۇرگىزۋىن، بىرگە دامۋىن جەبەۋ كەرەك.

تورتىنشى، شىنچياڭدا ىسلام ەدىنىن جۇڭگوـ شالاندىرۋدى ىلگەرلەتۋ كەرەك. پارتيانىڭ ەدىنى سەنىم ەركىندىگى ساياساتىن جالىپ بەتىتكە دايەكتەـ لەندىرىپ، ۇشقارلىقنى الاستاۋ جەتسىتىگىن بەكەمـ دەۋدى نەگىز، سوتسىيالىستىك وزەكتى قۇن كوزقاـ راسىن جەتەكشى، ەدىنى ىپان يدەيا قۇرىلىسىن تەتكى، ەدىنى دارىندىلاردى باۋلۇدى كۇشەيتۋدى تىرەك، ەدىن سىستەرىن زاڭ بويىنىشا باسقارۋدى قامتاماسىزدىق ەتىپ، شىنچياڭدا ىسلام ەدىنىن سوتسىيالىستىك قوعاممەن اناعۇرلم ويداعىداي ۇيدـ لەسۋگە جەتەكتەۋ كەرەك.

بەسىنشى، جوعارى ساپالى دامۋ جولمەن بۇلـ جىماي ەجۇرۋ كەرەك. جاڭا دامۋ كەزەڭىن تىياناق ەتىپ، جاڭا دامۋ ۇستانىمىن دايەكتىلەندىرىپ، جاڭا دامۋ ارناسىن قالىپتاستىرىپ، شىنچياڭنىڭ بۇكىل ەلدىڭ جاڭا دامۋ ارناسىن قالىپتاستىرۋ بارىسىنداى ورنىن ەدال تاۋىپ، قامداۋ جاعىنداى قۇرىلمىدىق

۱۹۹۰-يىلى ۱۰-ئاينىڭ ۱-كۈنى

۱۹۹۰-يىلى ۱۰-ئاينىڭ ۱-كۈنى، ئانگىيا ئىمارچىلىسىنىڭ رۇمىن ۋېردانىدىك، داپكسىلاندىردىكى جاڭا داۋىردىكى بىرۋىگېندا سوتسىيالىستىك شىنچياڭ تۇرۇنما ئۆلىمىلىرىنىڭ

سىرتقى سىتەر مېنىستىرلىگى

جۇڭگونىڭ خالىق رايىن قالجاق قىلۇعا، خالىق رايىنا قايشى كەلۇگە بولمايدى

”شىنچياڭ وڭمىرىندەگى ماقتا دۇنيە جۇزىندـ دەگى ەڭ جاقسى ماقتالاردىڭ ىبرى، پايدالانىباۋ قاتىستى كاسپورىنداردىڭ زىيانى“. خۇا جۇنىڭ سول كۇنىگى داعىدىلى تىلىشلەر ماجلىسىندە بىلاي دەدى: شىنچياڭ وڭمىرىندە ”زورلىقپەن ەڭبەككە سالۋ“ بار دەپتىىن قاتىستى جازىعرۋ بۇكىلدەي ىششارا جۇڭگوغا قارسى كۇشتەردىڭ جاساعان سوراقى وسەك ـ اياڭى، ماقساتى جۇڭگونىڭ وىدـ رازىنا كۇيە جاعا، شىنچياڭنىڭ حاۋىيسىزدىگىن، ورنىقىتىلىغىن ىبۇلدىرۋ، جۇڭگونىڭ دامۋىن تەجەۋ.

”بۇقارانى، از ۇلتتاردى قامتىعان بۇقارانى ىتىپتى دە كوپ جۇمىستانۋ ورايمەن قامداۋدى

سىرتقى سىتەر مېنىستىرلىگى

H&Mنىڭ شىنچياڭعا ساياتىن مالىمىدەبەسىنە اڭس قايتاردى

جۇڭگونىڭ خالىق رايىن قالجاق قىلۇعا، خالىق رايىنا قايشى كەلۇگە بولمايدى

ادەتتە قالىپتى ادامداردىڭ بارلىعى جاقسى ىس دەپ سەزىنەدى، ويتكەنى ول خالىقتىڭ بارىعان سايىن تاماشا تۇرمىس كەشىرۇنە مۇمكىندىك تۇـ دىرادى، ىبراق كەي ادامدار ونى زورلىقپەن ەڭـ بەككە سالۋ نەمەسە قارا تۇنەك جامىلعان ەزىپ ـ قاناۋ دەپ سەسەپتەدى. نە ۇشىن؟ ويتكەنى ولار ۇز تاريىحندا شىنمەن نەشە 100 جىل وسىلاي سىتەگەن، سوندىقتان قازىر دە وزگەنى وزىندەي كورىپ وتىر“ ـ دەدى خۇا جۇنىڭ.

”جۇڭگو رياسىز دا بۇكىەسىز، جۇڭگو

خالىق سىياسىمدى دا اشىق، ىبراق جۇڭگونىڭ

خالىق رايىن قالجاق قىلۇعا، خالىق رايىنا قايشى

كەلۇگە بولمايدى“، ـ دەدى ول.

ساۋدا سىتەرى مېنىستىرلىگى H&M سىياقتىلاردىڭ شىنچياڭ ماقتاسىن شەكتەگىنىنە اڭس قايتاردى

اىپاق كىرىشكىسىز شىنچياڭ ماقتاسىنا كۇيە جاعۇعا جول بەرمەيمىز

كاسپورىندارىنىڭ شىنچياڭعا كەلىپ ناقتى ورنىدا تەكسەرۋ جۇرگىزۋىن قارسى الامىز، سونداي ـ اق ەرقابىسى ەل كاسپورىندارىنىڭ شىنچياڭدا ساۋدا سىتەۋىنە، قارجى قوسۇنما بەلسەنە قولداۋ كورـ سەتۇىن قالايمىز.

ەۋروپا وداعىنىڭ ايتىلمىس شىنچياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق ماسەلىسەن جەلەۋ ەتىپ، جۇڭگوـ نىڭ قاتىستى جەكەلەرى مەن ناقتى تۇلعالارنا سىڭار جاقىلىقپەن جازالاۋ جۇرگىزگەنىنە قاراتا، سىرتقى دىستەر مېنىستىرلىگى تايپاۋدا جۇڭگو جاقىتىڭ ەۋروپا وداعىنىڭ قاتىستى قۇرىلمىدارى مەن ادامدارىنسا جازالاۋ جۇرگىزەتىندىگىن جاريالايدى.

قاتىستى دىستەردىڭ جۇڭگو ـ ەۋروپا قارجى قوسۋ كەلىسىمىنە قول قويۇعا قىبال جەتكىزە مە، جوق پا؟ گاۋ فىڭ مىنالاردى ىبلىدىردى: كەـ زەكتە جۇڭگو ـ ەۋروپا ەكى جاقىتىڭ كەلىسىسوز تاراۋلارى قاجەتتى زاڭدىق تەكسەرۋ قىزمەتىن ورسىتەتۇدە. جۇڭگو ـ ەۋروپا قارجى قوسۋ كەلـ سىمى ەكى جاقىتىڭ مۇددەسىنە ۇيلەسەدى، جۇڭـ گوعا پايدالى، ەۋروپا وداعىنا پايدالى، دۇنيە جۇـ زىنە دە پايدالى.

□ پومپەونىڭ شىنچياڭعا ساياتىن جۇڭگوغا قارسى سوزدەرىنە باتىل قارسى تۇرامىز

پومپەو، جىڭ گو ـ نىداردىڭ شىنچياڭ سىسنە كىلىگۇننە باتىل قارسى تۇرامىز

□ بۇراتالا موغۇل اۆتونوميالى وبلىستىق پارىكوم شارلاۋ كرۇپپاسىنىڭ اۋدان دارەجەلى شارلاۋ ارنائۇلى قىزمەنگىرى قاهارمان نۇرمامەت

نىن اشپ، اينىا 5000 يۋاننان استام تازا كىرىس كىرگىزدى. ىبرى ۇيلى جان پارتيا مەن ۇكىمەتـ تىڭ قامقورلىغىندا، وزدەرىنىڭ قۇلىشىسىنىڭ ارقاـ سىندا عىباراتتان 130 شارشى مەتىرلىك ۇي ساتىپ الدى.

ىبىز نىتىماقتىڭ ارقاسىندا بۇگىنگى وڭاي ـ وسىپاق قولعا كەلپەگەن باقىتتى تۇرمىسقا جەتىتكى، ىبىز تاعى نىتىماققا سۇيەنىپ جارىاسەـ دى، وركىنەيتتى، باي بولاشاقتا بەت الامىز. مەن پومپەو، جىڭ گو ـ نىعا مىنانى قاتاڭ ەسكەرتەمىن: وسەك ـ اياڭ تاراتىپ، كۇيە جاعۋ جانە سۇرقىيالىقپەن شابۇلداۋ ارەكەتتەـ رىڭدى دوعار، شىنچياڭنىڭ جارىاسىمدى، ورنىقـ تى اسا تاماشا جاعدايىن بۇلدىرۋگە ۇرنىغان ەرقانداي ىس ـ ارەكەتتەر، ىموز جوق، جەڭـ لىسپەن تىنادى.

اۋدانى اقشى ەگىنىشلىك الاڭى ەگىنىشلىك 3 ـ اتە رەتىنىدە قىستاقتا تۇرامىن. جۇىق جىلداردان بەرى ەگىنىشلىك 3 ـ اترەتى بەيقۇت ۇي سالىپ خالىقتى اۋقاتتاندىرۋ، كورىكتى اۋىل ـ قىستاق قۇرىلىسى سىياقتى نىسانلاردى اتقاردى، مەملەـ كەت بەرگەن قوسىمىشا قاراجات 20 مىللىيون يۋاننان استى؛ اۋىل ـ قىستاق سەلبەسىپ ەمدەۋ قامسىزداندىرۋى تولىق قامتىلىپ، ەر ۇلت بۇقاـ راسنىڭ تابىس سەزىمى، باقت سەزىمى، حاۋىپـ سىزدىك سەزىمى ۇزدىكىسىز نىعايدى. قىستاق تۇرىعىن ماجمۇتجاننىڭ بۇرىن وتباسى تۇرمىسى كەدەي بولاتىن، ول باۋلۇ ورتالىغىندا اۋتوكولىك رەمونتتاۋ تەخنىكاسىن ۇيرەنىپ، وقۇ ناۋىستان سوك، ىبرى اۋتوكولىك رەمونتتاۋ زاۋودىندا قىزمەت سىتەدى. كەيىپىتىندە ول ۇزى دەرىبەس شارۋاشلىق قۇرىپ، اۋتوكولىك رەمونتتاۋ دۇكەـ

ادىلەت جۇرت جۇرەگىندە

□ قارامايلى قالالىق خالىق قۇرىلتايى نۇراقى كوميىتەتى ۇلت، ۇدىن، چىياۋمىن سىتەرى قىزمەت كوميىتەتىنىڭ مەڭگەرۋشى ەدىلشات

يى ۇتۇزىمى سىندى وسى ىتۇبىرلى ساياىي تۇـ زىمگە تاباندى بولپ جانە ونى كەمەلدەندىرىپ، پارتيا باسشىلىغىنىڭ، خالىقتىڭ قوجايىن بولۇنىڭ، مەملەكەتتى زاڭمەن جونگە سالۋدىڭ وركانىيكالى بىرلىگىنە تاباندى بولپ، جاڭا داۋىردەگى پارتياـ نىڭ شىنچياڭدى جونگە سالۋ جالىپى جوباسىن تولقى، دالمە ـ ەدال دايەكتىلەندىرۋدى خالىق قۇرىلتايى قىزمەتىنىڭ نەگىزگى جەلىسى ەتىپ، قوعام ورنىقىلىعى مەن باياندى تىنىشتىق باس نىساناسىن كوزدەۋ ىتۇيىنى جانە كۇش سالۋ ىتۇـ يىنى ەتىپ، زاڭ ەرەجە شىعارۋ قىزمەتى ارقىلى خالىقتىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىن جۇزەگە اسىرۇعا زاڭمەن جونگە سالۋ تىرەگىن ازىرلەپ، باقپلاۋ قىزمەتى ارقىلى خالىقتىڭ مۇددەسىن جۇزەگە اسىرۋدى قىزمەت وتەۋمەن، قامتاماسىز ەتۋمەن

شىنخۇا اگەنتتىسىنىڭ 3 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى (تىلىشلەر دۇڭ شۇە، سۇن نان). شۇەتسىيانىڭ كىيىم ـ كەشەك سەرىكتەستىگى خەننەسىمى — ماۋرېتىز سەرىكتەستىگىنىڭ (H&M) شىنچياڭ ونىمەدىرىن پايدالانۋدان باس تارتاندىدقتارىن جاريالاعان سوزىنە قاراتا، جۇڭگودا كەڭ كۆلەمدى اىپىتاۋ جانە تەجەۋ تولىقنى تۇدى، سىرتقى سىتەر مېنىستىرلىگىنىڭ مالىمەدەمەشىسى خۇا جۇنىڭ 3 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى جۇڭگو خالىقنىڭ سىياسىمدى دا اشىق ەكەندىگىن، ىبراق جۇڭگونىڭ خالىق رايىن قالجاق قىلۇعا، خالىق رايىنا قايشى كەلۇگە بولمايتىندىغىن ىبلىدىردى.

شىنخۇا اگەنتتىسىنىڭ 3 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى (تىلىشلەر يۇي جىياشىن، ۋاڭ يۇيشياۋ). H&M سىياقتى ماركالاردىڭ شىنچياڭ ماقتاسىن شەكتەۋ ماسەلىسەـ

نە قاراتا، ساۋدا سىتەرى مېنىستىرلىگىنىڭ اقپارات ماـ لىمەدەمەشىسى گاۋ فىڭ 3 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى اڭسى قايتارىپ بىلاي دەدى: ايتىلمىس جۇڭگو شىنچياڭ وڭمىرىندە ”زورلىقپەن ەڭبەككە سالۋ“ ۇمىر ىسۇـ رىپ وتىر دەگەنى بۇكىلدەي ويدان شىعارىلعان، اىپاق كىرىشكىسىز شىنچياڭ ماقتاسىنا ەرقانداي كۇشتەردىڭ كۇيە جاعۇنما، داق سالۇنما جول بەرمەيمىز. ول تاعى شەتەل كاسپورىندارىنىڭ شىنچياڭعا كەلىپ ناقتى ورنىدا تەكسەرۋ جۇرگىزـ ۋىن قارسى الاتىندىغىن ىبلىدىردى.

گاۋ فىڭ ساۋدا سىتەرى مېنىستىرلىگىنىڭ سول كۇنى وتكىزگەن داعىدىلى اقپار جاريالاۋ ماـ جىلىسىندە جوعارىدىغىنى بىلدىرگەن. بىرنەشە كۇنىنىڭ الدىندا H&M سىياقتى ماركالاردىڭ شىنچياڭ ماقتاسىن شەكتەۋ جونىندەگى مالىمدەـ مەسى توراپكەرلەردىڭ نارازىلىغىن قوزغاپ، كوپـ تەگەن تەكشەرلەر قاتىستى ماركالاردى ارت ـ ارتەـ نان سورەدىن لىپ تاستادى. بۇعان قاراتا، گاۋ فىڭ

سەگىزىنشى، بىڭتۇاننىڭ رەفقورماسىن، دامۋىن كۇش سالا قولداۋ كەرەك. بىڭتۇان مەن جەرگىلىكـ تى ورنىن ىبر تۇتاس جۇيە، بىڭتۇان مەن جەرگەـ لىكتى ورنىن ىبرى وتباسى يدەيياسىن مىقتاپ ورنـا. تىپ، بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىنىڭ توسىعا دامۋىن جالىپ بەتىتكە ىلگەرلەتەپ، بىڭتۇاننىڭ رەـ فورمانى تەرەڭدەتۋىن، وڭىنۇستىككە قاراي دامۋىن جانە ورنىقىتىلقتى قورعاپ، شەكارانى كۇزەتۋ قابىلەـ تى قۇرىلىسىن قولداپ، رەرەكشە رولىن اناعۇرلىم ويداعىداي ساۋلەلەندىرۋ كەرەك.

شوكىرات زاكىر، شاۋكەت يىمىن، نۇرلان ەلبىلجىن، لىۋ ۋانلۇڭ، شۇي حايرۇڭ، ەركىن تۇنىياز، لى يىي، سارقىت اقان، جاڭ چۇنلىن، ۋاڭ مېڭشان، اۋتونوميالى رايوندىق خالىق قۇـ رىلتايى، ۇكىمەت، ساياسىي كەڭەس باشلىقى القاـ سىنىڭ مۇشەلەرى، اۋتونوميالى رايوندىق جوعاـ رى خالىق سوتى مەكەمەسىندەگى، اۋتونوميالى رايوندىق خالىق پروكۇراتۇراسىنداى نەگىزگى جاۋاپتى جولداستارى قاتارلىلار ماجلىسىكە قاتندـ ناستى. اىماقتىق (وبلىسى، قالا) پارتكومنىڭ شۇجىلەرى ماجلىسىكە سىرتتاي قاتناستى.

چۇنقتا پومپەو، جىڭ گو ـ نى شىنچياڭعا ساياـ تىن ساندىراقتار جاريالاپ، شىنچياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعدايىن قاساقانا داتتاپ، جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شىنچياڭدى جونگە سالۋ ساياساتىنا سۇرقىيالىقپەن سوقتىقتى. مەن بۇعان بارىنشا كەكتەنەمەن جانە باتىل قارسى تۇرامىن.

مەن خالىق قۇرىلتايى ۋاكىلىمىن، قارامايلى قاـ لاسنىڭ خالىق قۇرىلتايى ماجلىسىنە جاقىندا قاتندـ ناستىم. ماجلىسىكە وقۇ ـ اعارتۇ، ەمدەۋ، جەكە ساۋدا ـ ونەركاسىپ سىياقتى ەر كاسىپ، ەر سالادان كەلگەن ەر ۇلت ۋاكىلدەرى قاتناستى، كوپىشلىك ۇكىمەت سىسە ات سالىسۇ، ۇكىمەت ىسىن كەڭەسۇ ۇقىغىننان تولقى يىگىلكتەندى. شىنچياڭداى ەر دارەجەلى خالىق قۇرىلتايى تۇـ راقتى كوميىتەتتەرى باستان ـ اىپاق خالىق قۇرىلتاـ

^[1] شىنچياڭ وڭمىرىندەگى ماقتا دۇنيە جۇزىندە دەگى ەڭ جاقسى ماقتالاردىڭ ىبرى، پايدالانىباۋ قاتىستى كاسپورىنداردىڭ زىيانى